

De Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV) stimuleert het slopen van agrarische bedrijfsgebouwen. Een sloopprotocol en een scherpe handhaving kunnen voorkomen dat het puin verontreinigd is met fosfaat, asbest, PAK en sulfaat.

Scherpe handhaving bij sloop voorkomt verontreiniging

98 Procent van het bouw- en sloopaafval kan worden gerecycled

De overheid stimuleert in het kader van de Regeling Beëindiging Veehouderijtakken (RBV) de sloop van stallen. Daaraan verleent ze een financiële bijdrage van ongeveer € 23,- per vierkante meter. Door de vele aanmeldingen voor bedrijfsbeëindiging en door de miljoenen kilo's fosfaat aan bodembelasting die daarmee worden voorkomen, lijkt de RBV zeer succesvol. Puinrecyclingbedrijven stellen echter vast dat het vrijkomende puin vaak van slechte kwaliteit is. In het aangeboden zitten verontreinigingen van asbest (boven 10 mg per kg droge stof), PAK's (boven 50 mg per kg droge stof) en sulfaat (uitloging boven 1.171 mg per kg droge stof). Het slopen door niet professionele sloopbedrijven is hier vaak de oorzaak van. En dat brengt in combinatie met de omvangrijke schaal

ervan, belangrijke nadelige gezondheidskundige, milieuhygiënische en financiële gevolgen met zich mee.

GEVOLGEN

De bouw- en sloopaafvalketen is een goed gestructureerde keten bestaande uit bouwen, slopen, recyclen, bouwen, en dergelijke. Deze keten is in staat om 98 % van het bouw- en sloopaafval te recyclen. Indien onprofessioneel wordt gesloopt, ontstaat bij agrarische bedrijven puin dat verontreinigd is met asbest, PAK (teerhoudende producten) en sulfaat (gipsachtige producten en cellenbeton). Indien verontreinigingen niet aan de bron worden verwijderd, blijven ze in de keten aanwezig of zijn achteraf hoge reinigingskosten noodzakelijk. Niet alleen het puin kan verontreinigd zijn, maar ook de grond in

de omgeving. Dit kan voor de toekomstige eigenaar nare gevolgen hebben en kan zelfs leiden tot claims aan het adres van de ex-veehouder. Om potentiële verontreiniging van grote omvang te voorkomen, stelt de Branchevereniging Mobiele Recycling drie acties voor. Dat zijn sloopprotocol, adequate handhaving en communicatieplan.

SLOOPPROTOCOL

Een RBV-uitkering zou enkel mogelijk moeten zijn op voorwaarde dat de agrariër toezegt het sloopprotocol strikt te volgen. Het voorgestelde protocol start meteen bij het besluit dat een stal wordt gesloopt en bestaat uit 7 stappen:

Stap 1: Een inventarisatie van alle risicofactoren in de te slopen stal.

- asbesthoudende, asbestverdachte en asbestgelijkende producten teerhoudende producten
- organische stoffen als mest en hout
- sulfaathoudende stoffen als gips en cellenbeton

Deze inventarisatie zou enkel door een externe deskundige kunnen worden uitgevoerd die onder andere het certificaat asbestinventarisaties, BRL 5052, op zak heeft.

Stap 2: Na de inventarisatie en het verlenen van de sloopvergunning door de gemeente, vindt het 'strippen' van het gebouw plaats. Dit is het handmatig verwijderen van alle ongewenste producten zodat alleen een steenachtig 'geraamte' overblijft. Hierbij dienen de asbestverdachte producten uitsluitend door een specialist, gecertificeerd op basis van BRL 5050 (certificaat asbestverwijdering) verwijderd te worden.

Professionele slopers hebben medewerkers in dienst die een cursus 'Asbestherkenning' hebben gevolgd.

Stap 3: Na het strippen en na het opstellen van een asbestvrijverklaring door een deskundig laboratorium vindt de bovensloop plaats met een kraan, een grijpbak, eventueel zelfs sloophamer, sloopscharen en vergruizers. Ook tijdens dit mechanisch proces dienen de machinisten permanent te letten op nog mogelijke aanwezige verontreinigingen.

Stap 4: Na de bovensloop kan worden gestart met het verwijderen van de daken van de mestkelders. Hierbij moet voorkomen worden dat het puin vermengd wordt met de resterende mest.

Stap 5: Een logische stap is natuurlijk het leegzuigen van de mestkelders tot dat niet meer dan 5 cm overblijft in de kelder. Het restant wordt verwijderd met de zand/kraan-techniek. Uit ervaring met de analysesresultaten van granulaten blijkt dat een geheel lege mestkelder voldoende is om beneden de eisen voor organische componenten en de eisen voor de uitloging van zware metalen te blijven.

Stap 6: Dit is de sloop van de mestkelders zelf. Een belangrijk aandachtspunt is dat nagenoeg geen klei (hoogstens 3 %) met het puin mag worden vermengd. Indien de bodem te vochtig is, kunnen deze werkzaamheden niet worden uitgevoerd.

De berg granulaat groeit

Stap 7: Tot slot dient de opslag zo te worden georganiseerd dat het puin op een zo schoon mogelijke ondergrond ligt, zodat vermenging met gras en klei wordt voorkomen. Bewerking op de slooplocatie is mogelijk. Op die wijze worden hoogwaardige, gecertificeerde granulaten geproduceerd die de agrariër zelf of het recyclingbedrijf toepast als funderingsmateriaal of verkoopt. Er is sprake van menggranulaat, indien het betongehalte van het granulaat minimaal 50 % bedraagt. De restproducten, zoals hout en kunststof, dienen in aparte containers te worden opgeslagen. Asbesthoudende en asbestverdachte producten worden opgeslagen in gesloten 'container bags' alvorens de afvoer naar de stortlocatie plaatsvindt.

HANDHAVING

Ten tweede is het wenselijk dat gespecialiseerde, regionale milieuhandhavingseenheden RBV worden gevormd. Deze eenheden komen bij voorkeur tot stand op basis van een samenwerking tussen gemeenten en provincies. Zij dienen zich enkel te richten op de milieukundige aspecten van de RBV en deskundig advies te verlenen aan de gemeenten die de sloopvergunningen afgeven en die deze vergunningen, de asbestwetgeving en het Bouwstoffenbesluit dienen te handhaven. Handhaving dient voorafgaand aan de sloop, tijdens de uitvoering en bij de toepassing van de granulaten plaats te vinden. De handhavingseenheden voeren steekproefsgewijs een aantal controles per dag uit. Indien zij wanpraktijken bij

gemeenten of agrariërs vaststellen, informeren zij de officier van justitie.

COMMUNICATIEPLAN

Een communicatieplan met een brochure voor gemeenten en agrariërs over het sloopprotocol en de aanpak van de handhaving zijn van belang om alle betrokken partijen goed te informeren en te wijzen op de risico's en de oplossingen.

RBV én een milieukundig sloopprotocol voorkomen dat fosfaat wordt ingeruild voor asbest, PAK en sulfaat. De gemeenten mogen niet stellen dat de sloop geen risico's inhoudt. De agrariërs moeten worden beschermd door hen te voorzien van de juiste informatie.

6,5 miljoen ton puin

Tot 30 oktober 2001 zijn 2.153 aanvragen ingediend binnen de tweede tranche van de RBV. Rekening houdend met een gemiddelde van 3.000 ton puin per object dat verontreinigd zou kunnen worden, gaat het om 6,5 miljoen ton puin.

Mobiele brekers

Bedrijven met mobiele brekers gaan met recyclingmachines naar de slooplocatie om bij de bron een schone stroom steenachtig puin te bewerken tot waardevol gecertificeerd granulaat. Door de permanente monsterneming en laboratoriumanalyses en door de rechtstreekse koppeling met de sloop wordt de kwaliteit van het granulaat bewaakt. De afgelopen jaren produceerden de leden van de Branchevereniging Mobiele Recycling de schoonste granulaten van Nederland. In 2001 mocht de Branchevereniging Mobiele Recycling de nationale 'Bouwrecyclingprijs' in ontvangst nemen.

J.Put,
Branchevereniging Mobiele Recycling